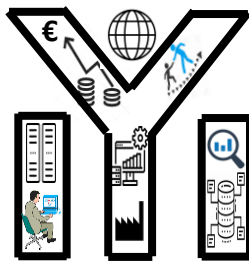

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

Дигитализация на
икономиката
в среда на
Големи данни (ДИГД)
ЦЕНТЪР ПО КОМПЕТЕНТНОСТ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕЖ

Текущо състояние и Възможности за сътрудничество с бизнеса

Среща на Ръководството на проекта ДИГД
с Ръководството на УО

Габрово
15.06.2023

100
УНИВЕРСИТЕТ ЗА НАЦИОНАЛНО
И СВЕТОВНО СТОПАНСТВО

ЦК „ДИГД“ покрива 5 от 6-те района на България

Основни индикатори на ЦК

➤ БЮДЖЕТЕН ПОГЛЕД

- Към момента, бюджетът е използван над 80%
- Към момента средствата за Научна инфраструктура са изразходвани над 96%
- Научните изследвания се изпълняват по плана – 100% (без закъснение)

➤ ПОГЛЕД НА ИНТЕЛЕКТУАЛНАТА СОБСТВЕНОСТ

- Публикувани са статии 28 броя, от които 9 със SCOPUS
- Регистрирани са патенти – 2 броя
- Регистрирани са полезни модели – 3 броя

➤ ДОГОВОРИ С БИЗНЕСА

- Договори за ефективно сътрудничество – 3 броя
- Договори за статическо сътрудничество – 2 броя

➤ СЪЗДАДЕНИ Startup, Spinoff, Spinout КОМПАНИИ

- 3 компании

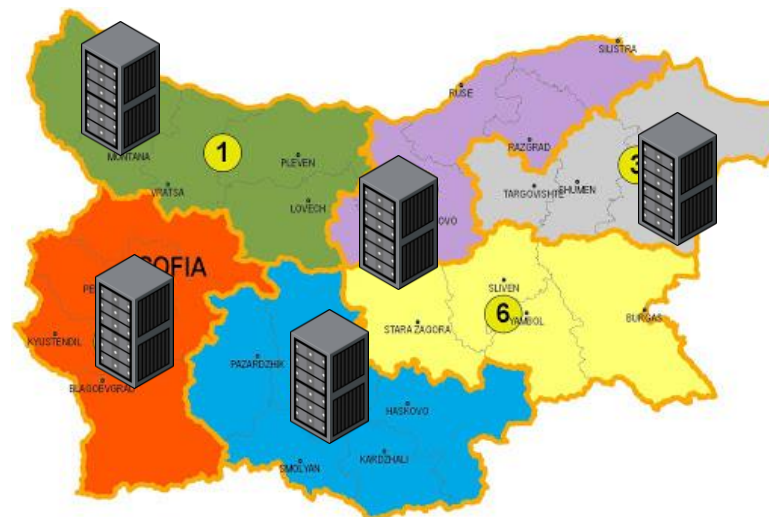

Научната инфраструктура на Центъра за компетентност „ДИГД“ е разпределена

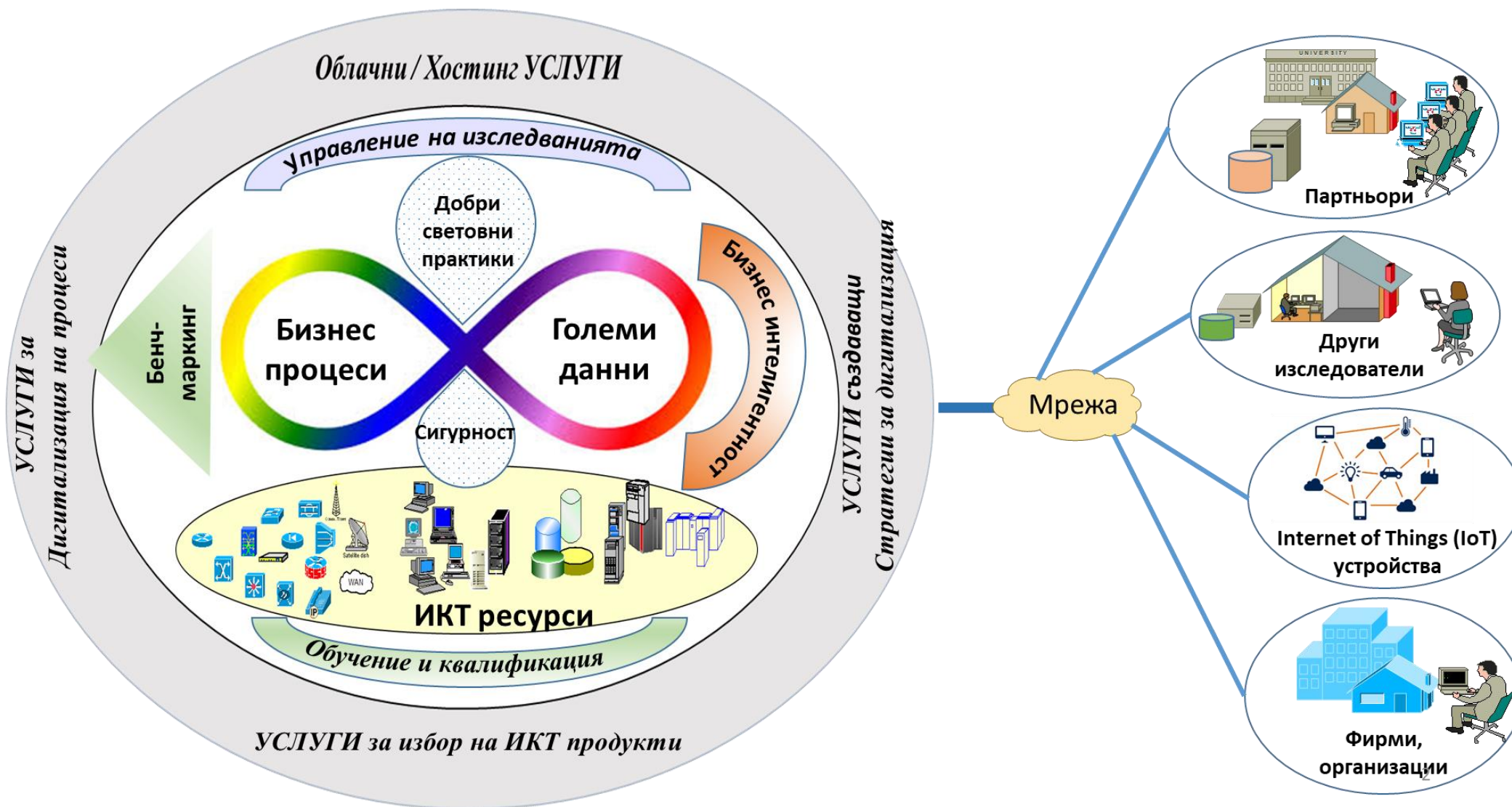
Централизираната част е в УНСС

Има 5 броя Сървърни системи покриващи 5 от 6-те района на България

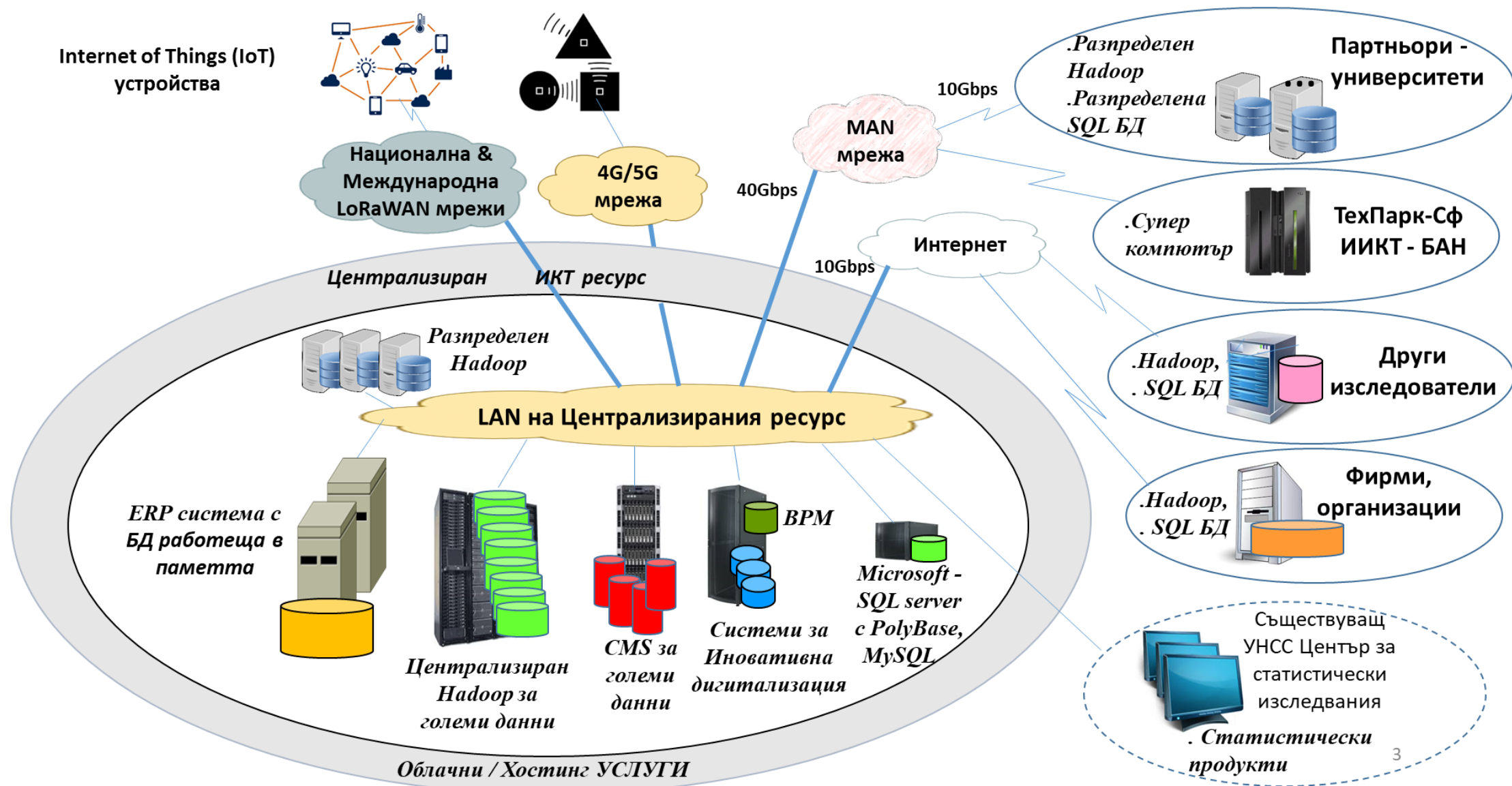

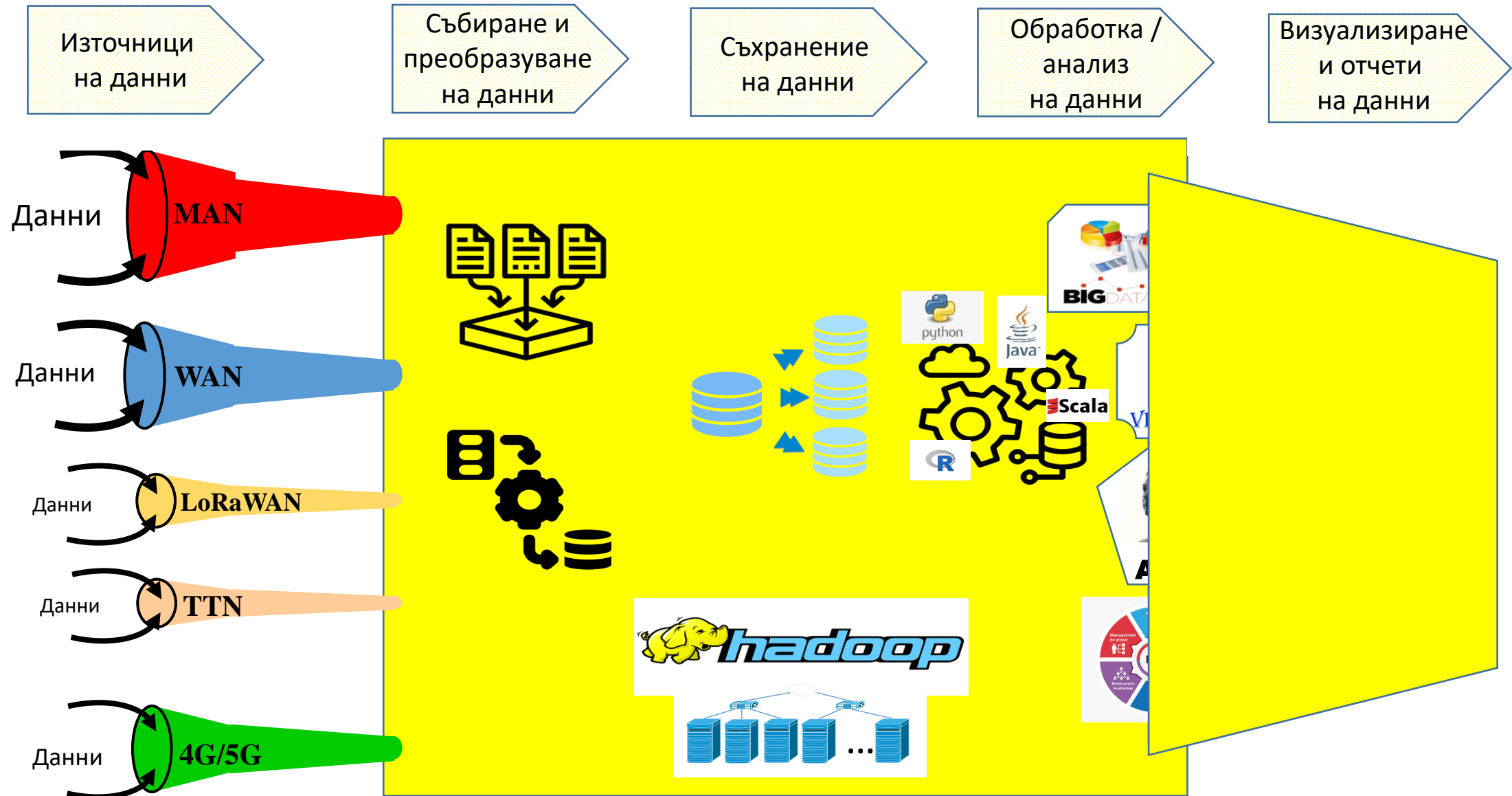
Функционална архитектура на Центъра за компетентност

Концептуална ИКТ архитектура

Архитектурни компоненти на Системата за Големи данни

Основни бизнес области и съответствие с Oracle ERP (EBS) модули

№	Бизнес / икономическа област	Oracle модули	
1	Счетоводство и управление на активите	Financial Mngmt	
2	Финансово управление		
3	Логистика, транспорт, снабдяване и Управление веригите на доставки и на услуги (SCM)	Procurement Mngmt SCM	
4	Маркетинг, продажби, управление на поръчките и управление отношенията с клиенти (CRM)	CRM SCM	
5	Управление на човешките ресурси	Human Capital Mngmt	
6	Управление на недвижими имоти (икономика на строителството)	SCM	
7	Управление на производство	Manufacturing	
8	Управление и организация на IoT и управление на склад	Inventory Mngmt	

Всички модули на Oracle ERP системата са заредени

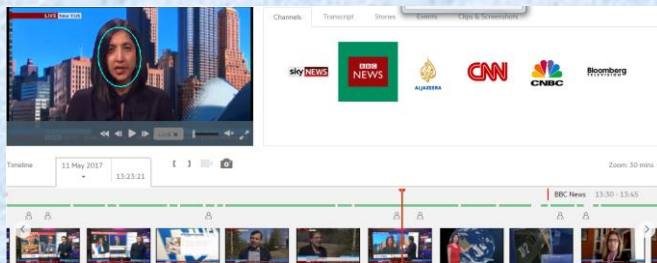
Работим с различни източници на данни при Системата за големи данни, изискващи сигурност

Данни от МРЕЖИ – прилагане на Инфраструктурна сигурност

СПЕЦИФИЧНИ ДАННИ – прилагане на Софтуерна бизнес сигурност

Видео/аудио потоци

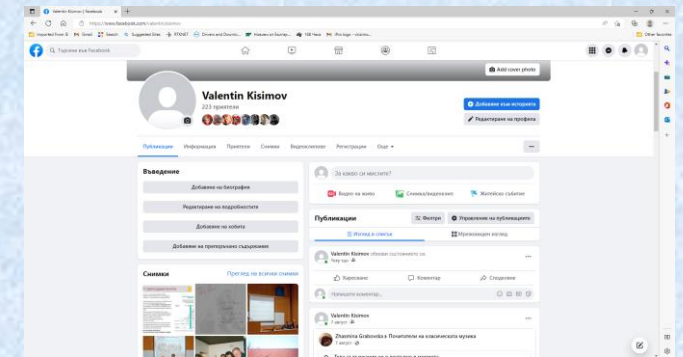

- Разпознаване на лица
- Разчитане на текст от екран
- Съхранение на видео, аудио и техни потоци

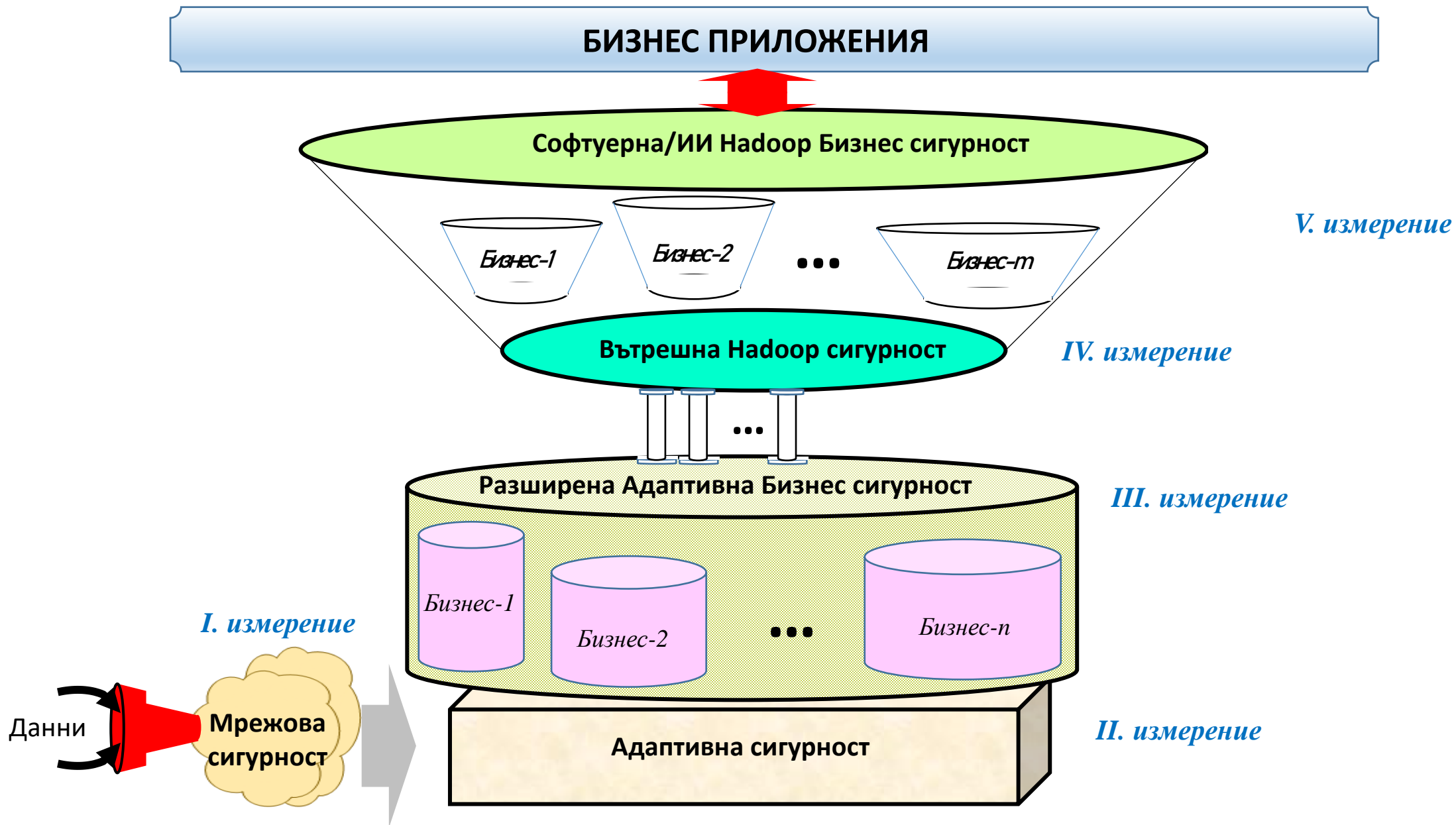
Уеб сайтове / Dark Internet

Социални мрежи

Разработена е Кripto секюрити Архитектура в 5 измерения

Организиран са 7 възможни нива на „Вътрешна Hadoop сигурност“

- i. Централизирано автентикиране на потребителите – чрез LDAP и/или Kerberos
- ii. Права за достъп на потребител до DataNode сървърите и сегментиране на данните – чрез разпространяване на потребителските акаунти използвайки System Security Services Deamon на Linux
- iii. Контрол на достъпа до HDFS директории и файлове - чрез присвояване на потребители или групи потребители на всяка директория и файл
- iv. Централизиран Лист за управление на достъпа до Hadoop клъстера – чрез ACL създаден в NameNode
- v. Механизъм за пълен одит: за данни (напр. произход) и потребител (напр. IP адрес)
- vi. Защита и криптиране на данните намиращи се върху диск “data-at-rest” и на данни в движение “data-in-transit” в Hadoop клъстера – чрез TLS протокола между сървърите в Hadoop
- vii. Управление на ключовете за криптиране на Клиент до Hadoop клъстера – чрез Navigator Key Trustee опериращ с ключове вътре в рамките на Hadoop системата (съхраняващ клиентските ключове и когато е нужно ги дава на Клиента за декриптиране)

⇒ БИЗНЕС ОРИЕНТИРАНИ (ЗА КЛИЕНТ, ПРОЦЕС И ДАННИ) ФУНКЦИИ ЗА СИГУРНОСТ

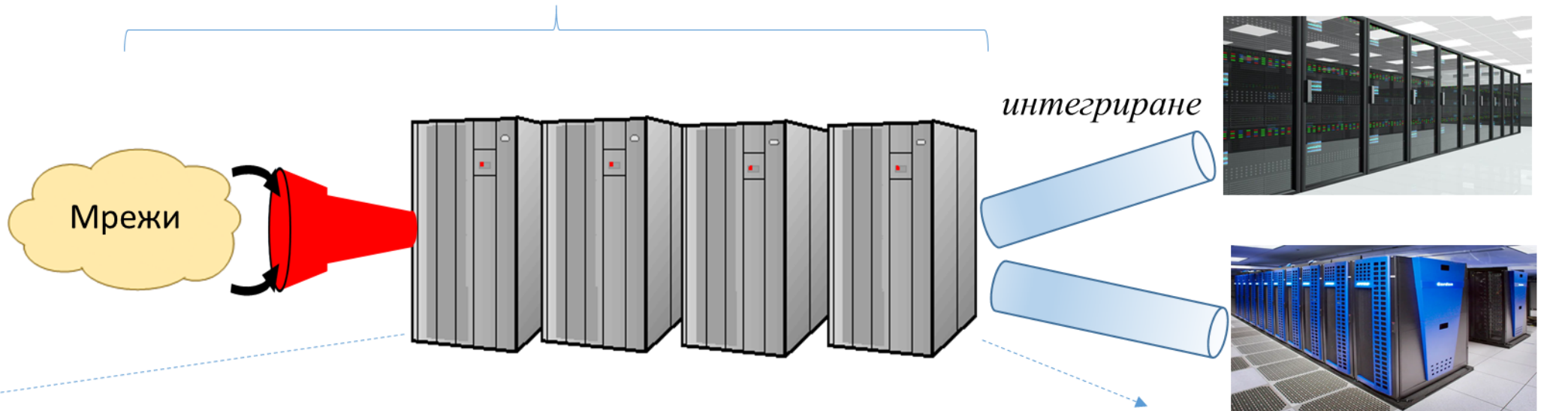
Дефинирано е понятието „Софтуерна/ИИ бизнес сигурност“

- ДЕФИНИЦИЯ - Мерки за сигурност създадени на ниво приложение за защита от :
  - неправомерно използване, изтриване, промяна
  - на данни, приложения или промяна последователността на изпълнение на процеси.
- Заложени Бизнес правила за сигурност – кодирани и динамично изграждани (чрез ИИ)
- Лесно се вграждат Статистически методи
- Лесно се вграждат елементи на Изкуствения Интелект – Spark/Hadoop със специална библиотека
- Най-високото ниво на възможна кибер сигурност

Системата за големи данни се интегрира с 2хСуперкомпютри

2хСуперкомпютри (СК)

СИСТЕМА ЗА ГОЛЕМИ ДАННИ (СГД)

Система за Големи данни като **обект**

на Кибер сигурността

- Осигурява сигурност при приемане на данните в СГД
- Осигурява сигурност на съхранението на данните в СГД
- Осигурява сигурност на обработките в СГД

Система за Големи данни като **инструмент**

за Кибер сигурността

- Осигурява сигурност на приемане на данните за СК
- Осигурява сигурност на съхранение на данните за СК
- Осигурява голямо и надеждно хранилище на данни за СК

Договори за Обществени поръчки за 2023 г. са обявени

- **Последните Обществени поръчки са обявени в АОП до 31.5.2023 г.**
- **Предстоят 3 нови малки договора за изпълнение**

Към момента са платени за Научната инфраструктура 9 645 892 лева - 96% от бюджетната цел

Договори с бизнеса

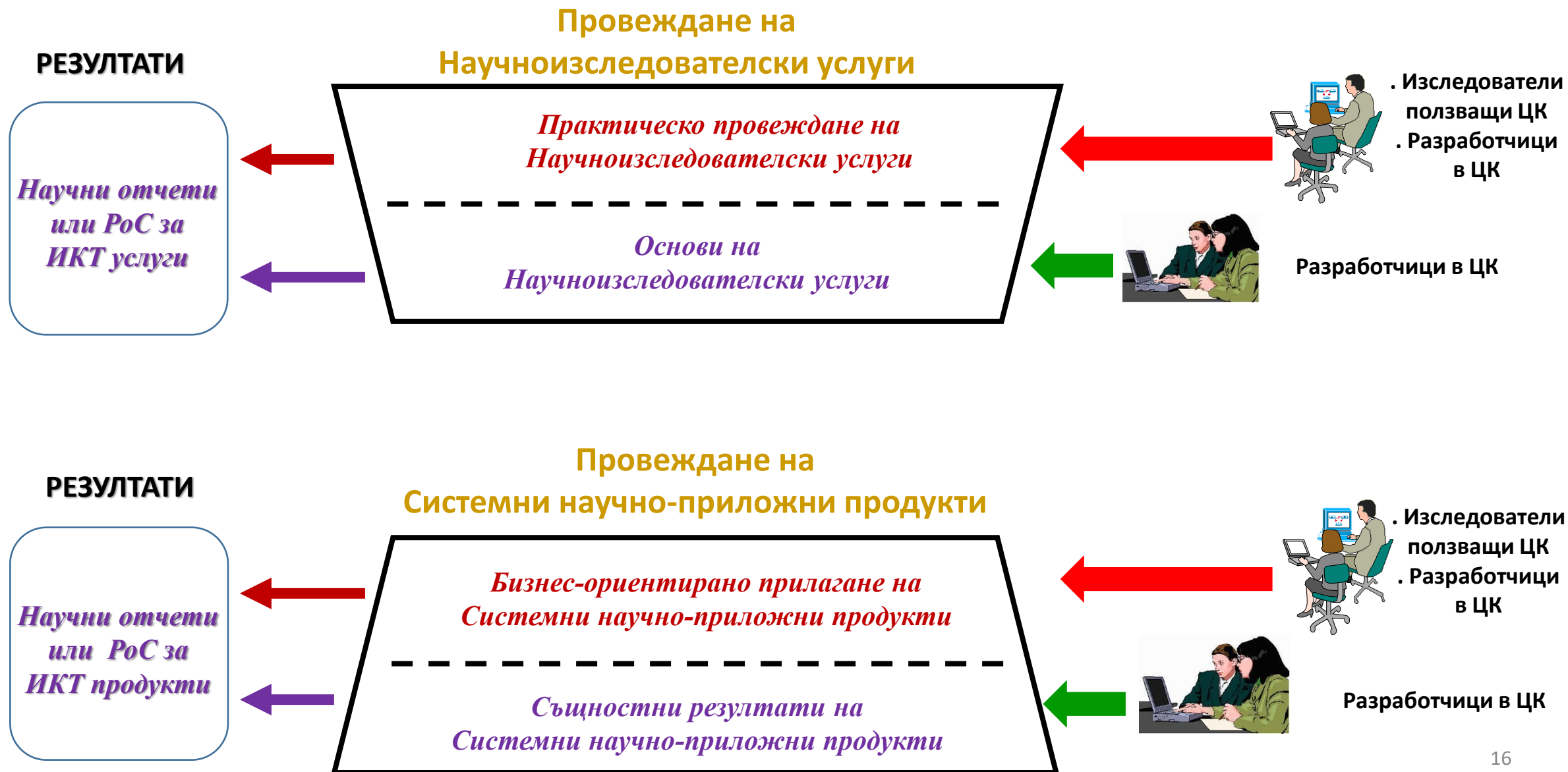
№	Тип на сътрудничеството	Номер на договора	Предмет на съвместния проект
1	Ефективно сътрудничество	69/2022	Интеграция на Система за големи данни с анализ на данните - Hadoop (HPDA) със Суперкомпютър Петаскейл
2	Ефективно сътрудничество	1086/2021	Използване на големи данни в ERP системи
3	Ефективно сътрудничество	8/2022	Възможности на системи за големи данни за интегриране на данни от устройства разположени в различни мрежи
4	Съвместно ползване за нестопански цели от две или повече НИО	44531	Договор за стратегическо сътрудничество
5	Съвместно ползване за нестопански цели от две или повече НИО	44545	Договор за стратегическо сътрудничество

Необходимо:

- сключени 5 броя договори с бизнеса – както се изисква
- изпълнени 2 броя договори за съвместно сътрудничество

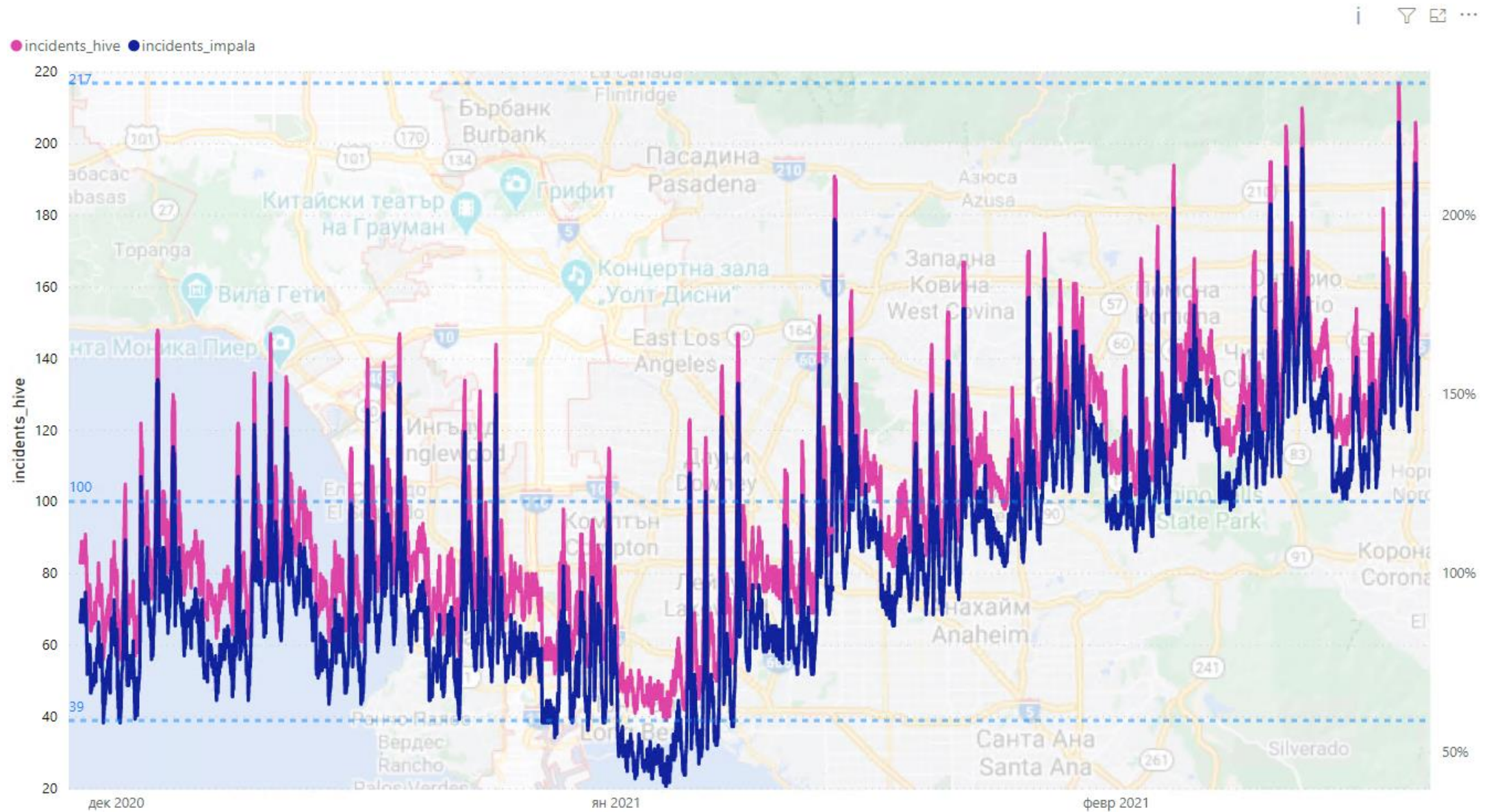
Подход за създаване на крайните резултати – услуги и продукти

Потенциални Приложни решения в определени бизнес области

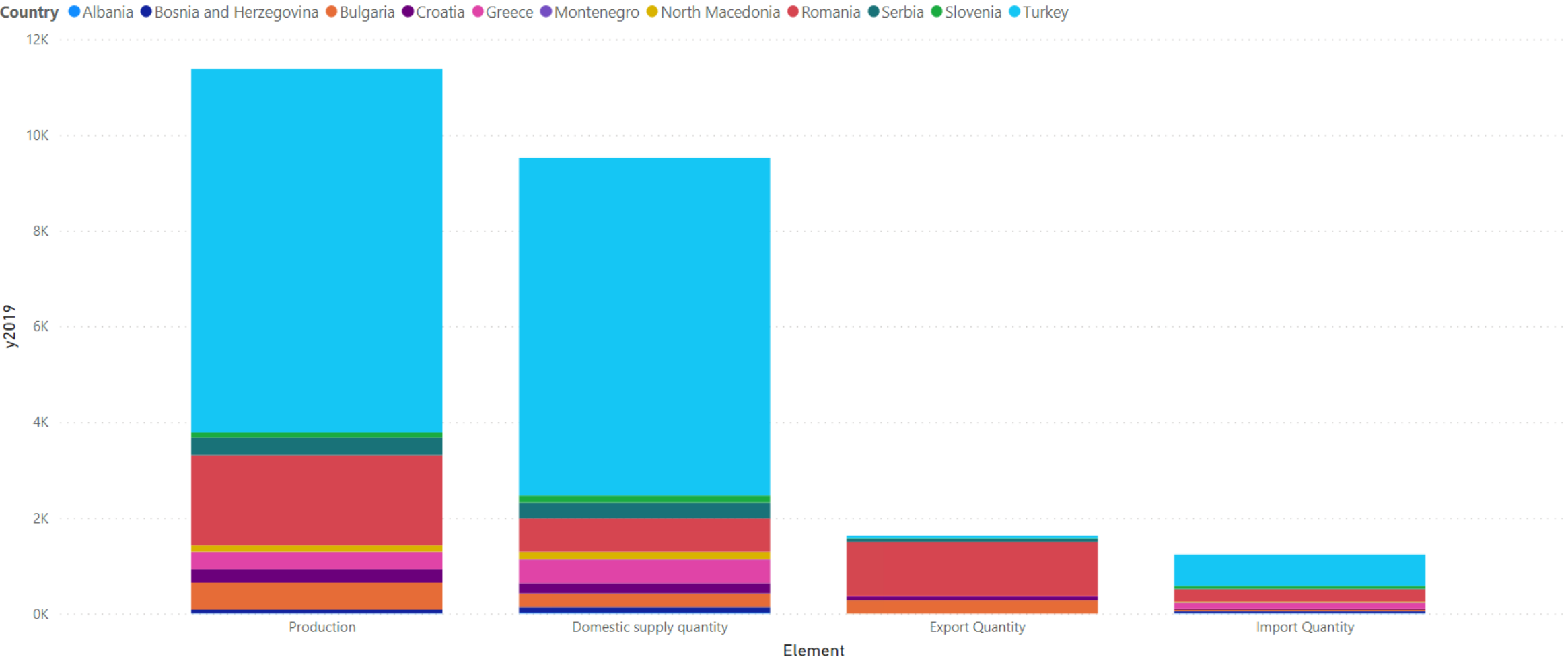
- Транспорт – аксидентни в СА
- Земеделие
  - Smart Agriculture (+Supercomputer)
  - Метеорология
- Човешки ресурси – Oracle ERP + Big Data
- Финансови анализи,
  - Анализ на цени на акции на MS
  - Финансови услуги с NoSQL DB
- Анализ на големи обеми от данни
  - Hadoop + CMS (Drupal)
  - Hadoop + NoSQL DB (Mongo)
  - Приложения във вида SaaS (наш облак)
- Анти тероризъм – потенциално с IDOL
  - Опростяване съответствието с GDPR
  - Чрез AI се учи за релевантна информация, вкл. и от DarkWeb
- Обработка на видео изображения
  - Разпознаване на лица
  - Видео разпознаване на коли, обекти, поведение -
  - Класифициране и откриване на ключови обекти във файлове с изображения
- Изкуствен интелект
  - SPARK/Hadoop – паралелни изчисления
  - SPARK – ML
  - Видео разпознаване с AI
    - Facebook/Twitter – „Полезни храни“
    - Насочване събирането на данни от $\sim 10^2$ източници
    - Класифицира документи с обучение за термини с тегла
- Дистанционна медицина - IoT
  - Анализ и действие на сърдечната дейност

Приложни аспекти #1 – транспортни инциденти в определена областта

Приложен аспект #2 – Производство и реализация на *ечемик* на Балканския полуостров за 2019 г.

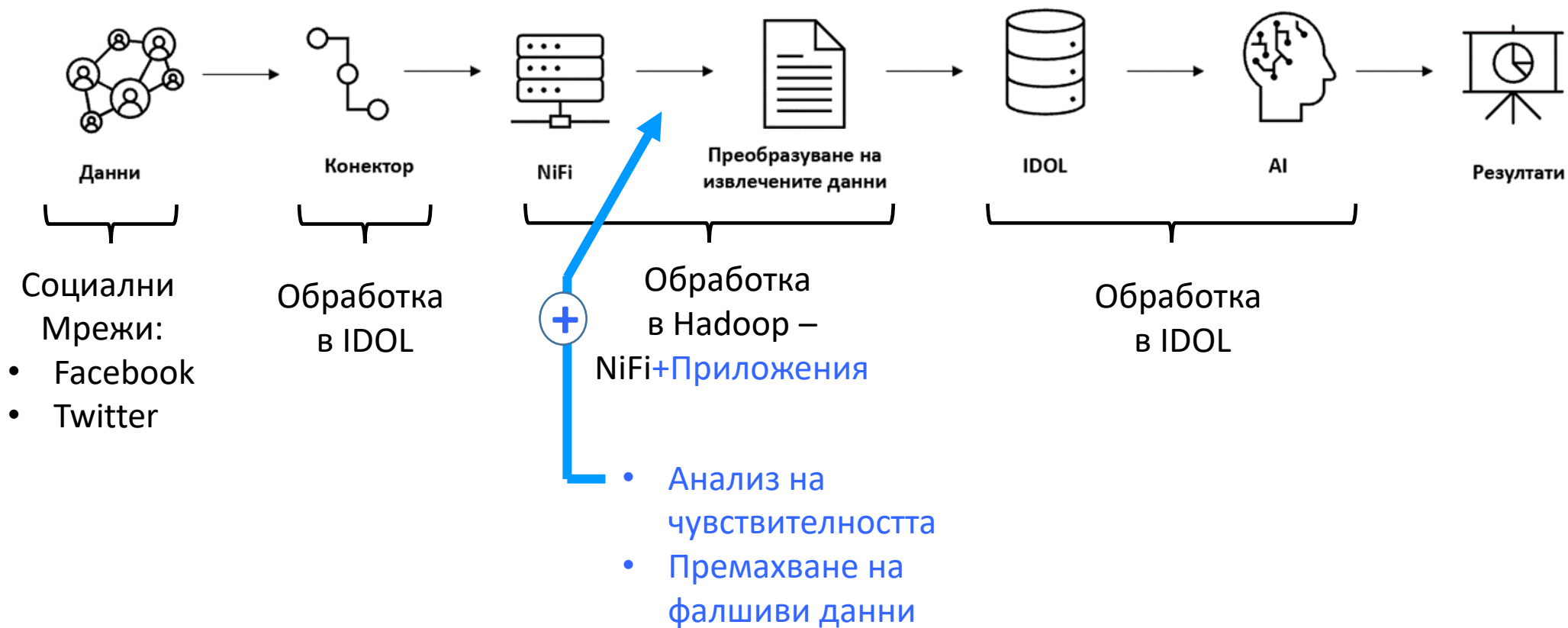

Приложен аспект #3 - разпознаване на малки промени в снимки

=>Може да се стигне до детайлни разлики, например цигли на покриви

Приложен аспект #4 – архитектура за „ИИ-работа“ със социални мрежи, интегрирана с Hadoop

БЛАГОДАРЯ !

Въпроси ?

